

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Aika 23.02.2023 klo 15:00 - 16:20

Paikka Valtuustotalo, lautakuntien kokoushuone

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 2	Pöytäkirjantarkastajat	4
§ 3	Kuopion kaupunkiseudun runkolinjaselvitys	5
§ 4	Kuopion toimivalta-alueen joukkoliikenteen yhdistelmäraportti 2022	12
§ 5	Asiakastytytyväisyys vuonna 2022 Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä	14
§ 6	Kuopion ja Siilinjärven kaupunki- ja maaseutuliikenteet kesäkaudelle 2023	19
§ 7	Kuopion ja Siilinjärven yhteistoimintasopimuksen toteutuminen vuonna 2022	23
§ 8	Tiedoksiannot	29

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Kaunisto Petri	puheenjohtaja	
	Partanen Aki	varapuheenjohtaja	
	Eskelinen Mika	jäsen	pöytäkirjantarkastaja
	Pitkäjoki Tanja	varajäsen	
	Kähkönen Anu	jäsen	klo 15:44 alkaen, asiat 3-8
	Rissanen Petri	jäsen	klo 15:06 alkaen, asiat 3-8
	Vaittinen Tuuli	jäsen	pöytäkirjantarkastaja
	Matinniemi Kaisu	esittelijä	joukkoliikennepäällikkö
	Hiltunen Päivi	Siilinjärven kunnanhallituksen varaedustaja	
	Niiranen Pekka	kaupunginhallituksen edustaja	klo 16:14 saakka
	Kauhanen Pekka	Siilinjärven kunnan kehitysjohtaja	
	Airaksinen Simo	muu osallistuja	WSP Finland Oy, klo 15:05- 15:50, asia 3
	Kim Venesjärvi	muu osallistuja	joukkoliikenneinsinööri, klo 15:52-16:06, asia 5
	Antti Tirkkonen	muu osallistuja	joukkoliikenneinsinööri, klo 16:02-16:12, asia 6
Poissa	Minna Matinvuori	muu osallistuja	tekninen sihteeri
	Tero Myyryläinen	pöytäkirjanpitäjä	pöytäkirjanpitäjä
Poissa	Kaija Merja		
	Ryynänen Keijo		

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Käsitellyt asiat

1 - 8

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko 27.02.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 1

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajat

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 2

Esittelijä

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Päätösehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Mika Eskelinen ja Petri Rissanen.

Päätös

Valittiin Mika Eskelinen ja Tuuli Vaittinen.

Kuopion kaupunkiseudun runkolinjaselvitys

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelausunto 23.02.2023 § 3
1072/08.01.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Tero Myyryläinen
puh. 044 718 5329
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Merkitään, että Simo Airaksinen WSP Oy:stä esitteli asiaa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Esitän, että:

- joukkoliikennelausunto hyväksyy Kuopion kaupunkiseudun runkolinjaselvityksessä esitetyt runkolinjojen 4, 5 ja 6 reitit, maltilliset palvelutasomäärittelyt, suunnitteluperusteet ja kustannukset lähtökohdaksi runkolinjojen jatkosuunnitteluun sekä esittää niiden hyväksymistä edelleen Kuopion kaupunkirakennelausunnalle ja kaupunginhallitukselle
- joukkoliikennelausunto hyväksyy runkolinjaselvityksen jatkona tehtävän joukkoliikenneinfrastruktuurin suunnitteluhankkeen ja siihen liittyvät investoinnit sekä esittää niiden hyväksymistä edelleen Kuopion kaupunkirakennelausunnalle ja kaupunginhallitukselle
- joukkoliikennelausunto hyväksyy Siilinjärven linjojen 30, 31, 35 ja 40 vuorotarjonnan keskittämisen linjoille 31 ja 35 sekä lentoaseman yhteyksien kehittämisen Kuopio – lentoasema -välillä lähtökohdaksi linjaston jatkosuunnitteluun.

Selostus

Kuopion kaupunkiseutusunnitelman laadinnan aikana työstetyssä yhteistä tahtotilaa ilmaisevassa linjaratkaisussa ehdotettiin, että ydinkaupunkialueen joukkoliikennejärjestelmä perustuu vahvan palvelutason runkobussilinjoihin ja niitä täydentäviin paikallisliikenteen linjoihin. Ehdotus edellytti runkolinjaselvityksen laatimista, jotta runkolinjojen reitit saadaan määritettyä riittävällä tarkkuustasolla ja otettua huomioon maankäytön kehittämisessä.

Runkolinjasto on yksi keinoista, joiden avulla voidaan toteuttaa Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelman 2030 päätavoitteita (helppokäyttöisyys, ympäristöystävällisyys ja sujuvuus). Samalla runkolinjaston kehittämisellä voidaan edistää joukkoliikenneohjelmassa määritettyä tavoitetta joukkoliikenteen ja maankäytön kehittämisen tiiviistä vuorovaikutuksesta sekä tavoitella asetettua matkustajamäärien +50 % kasvutavoitetta vuoteen 2030 mennessä.

Runkolinjaselvitys on tehty osittain samanaikaisesti ja vuorovaikutuksessa Kuopion kaupunkiseutusuunnitelman ja liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisen kanssa. Runkolinjat tukevat Kuopion kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa esitettyjä tavoitteita kestäväälle ja vähähiiliselle yhdyskuntarakenteelle ja liikennejärjestelmälle.

Kuopion runkolinjaselvityksen laatiminen aloitettiin huhtikuussa 2022 ja se valmistui tammikuussa 2023. Konsulttina työssä toimi WSP Finland Oy ja työn ohjausryhmässä oli edustusta Kuopion kaupungin lisäksi Siilinjärven kunnasta, Pohjois-Savon ELY-keskukselta sekä Pohjois-Savon liitolta.

Tavoitteet

Runkobussilinjoihin perustuvaan joukkoliikennejärjestelmään siirtymisellä tavoitellaan korkealaatuista, tiheästi liikennöityä ja sujuvaa joukkoliikennepalvelua, joka houkuttelee joukkoliikenteen käyttöön ja vahvistavaa myös maankäytön kehittämisen edellytyksiä linjaston varrella. Tavoitteena on, että ydinkaupunkialueen runkolinjojen palvelutaso on niin korkea, että runkolinjojen vaikutuspiirissä pystyy matkustamaan joukkoliikenteessä nykyistä aikatauluvapaammin. Houkuttelevalla joukkoliikennepalvelulla pyritään osaltaan vaikuttamaan kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuuteen sekä vähentämään liikenteen päästöjä.

Runkolinjoja esitetään reiteille, joilla on jo nykyisin potentiaalia väestön ja työpaikkojen osalta vahvalle joukkoliikenteelle. Maankäytön kehittäminen runkolinjojen reittien varressa lisää matkustajamääriä ja siten palvelutason parantaminen on kustannustehokkaampaa.

Lähtökohdat

Kuopion seudun runkolinjajärjestelmän suunnittelussa on huomioitu nykyinen joukkoliikenteen linjasto ja maankäyttö mukaan lukien palveluiden ja yritysten sijoittuminen sekä maankäytön tulevaisuuden suunnitelmat ja niiden muutosten vaikutukset joukkoliikenteen kysyntään.

Työssä on myös kartoitettu runkolinjajärjestelmiä Suomessa ja Pohjoismaissa, joita voidaan käyttää vertailukohtana Kuopion seudun runkolinjojen kehittämisessä. Muiden kaupunkiseutujen keskeisenä havaintona on, että runkolinjat kannattaa toteuttaa laatutasoltaan hyvinä. On parempi toteuttaa laadultaan hyviä runkolinjoja mieluummin vähemmän kuin useampia laadultaan heikompia runkolinjoja. Mikäli toteutetaan useita, laadultaan heikkoja runkolinjoja, runkolinjojen tavoitteet voivat jäädä saavuttamatta.

Lisäksi runkolinjaston myötä linjastoa on mahdollista myös selkeyttää ja yksinkertaistaa. Mitä suppeampi ja selkeämpi runkolinjasto on, sitä todennäköisemmin matkustajamäärät kasvavat.

Runkolinjaston brändäys, tai muu selkeä markkinointi, selkeyttää linjastoa matkustajille. Tällöin matkustajat voivat luottaa, että palvelutaso on tietyillä linjoilla

hyvä eli vuoroväli on tiheä ja liikennöintiajat laajat. Tosin kartoituksen mukaan runkolinjastojen hyödyt vaikuttavat olevan saavutettavissa myös ilman brändäystä.

Runkolinjojen suunnitteluperusteet

Runkolinjoilta edellytetään nopeutta, tehokkuutta ja laatua.

- Nopeus edellyttää suoria reittilinjauksia – ei kierteleviä reittejä.
- Tehokkuus edellyttää runkolinjojen keskittämistä potentiaalisimmille alueille – ei kaikille alueille.
- Laatu edellyttää tiivistä vuoroväliä ja korkeaa luotettavuutta – ei harvoin kulkevia runkolinjoja tai matka-ajan hajontaa aiheuttavia linjaosuuksia.

Runkolinjoja tuetaan myös sujuvoittamalla liikennöintiä etuuksilla, kuten esimerkiksi kaistajärjestelyillä ja liikennevaloetuksilla. Tavoitteena on, että bussit pysähtyvät vain pysäkeillä, mikä nopeuttaa liikennöintiä, parantaa luotettavuutta, alentaa liikennöintikustannuksia, lisää matkustajamääriä ja lipputulaja, minkä seurauksena kustannustehokkuus paranee.

Liikennöinnin sujuvuuden parantaminen ja matka-aikojen lyhentäminen voi tarkoittaa joissain tapauksissa myös reittimuutoksia tai pysäkkiratkaisuita, jotka pidentävät etäisyyttä pysäkeille kohtuullisen kävelymatkan rajoissa. Muutosten suunnittelun yhteydessä kiinnitetään huomiota pysäkkien saavutettavuuteen ja pyritään parantamaan yhteyksiä pysäkeille sekä pysäkkialueiden varustelutasoa.

Runkolinjojen myötä rengasmaisista reittiosuuksista linjan päässä pyritään luopumaan. Tällöin linjan päätepysäkeille saadaan suunniteltua lähtöjen väliin tauko, jolla pystytään vähentämään myöhästymisten kertaantumista lähdöltä toiselle sekä parantamaan aikataulujen porrastamista.

Esitys runkolinjojen palvelutasoksi on muodostettu työn lähtökohtien ja vertailukaupunkien parhaiten käytäntöjen tunnistamisen avulla. Yksittäisen runkolinjan vuoroväliksi on asetettu 10 min ruuhka- ja päiväaikaan. Palvelutasoa on esitetty parannettavaksi varsinkin hiljaiseen aikaan, mikä mahdollistaa paremmin joukkoliikenteen käytön myös vapaa-ajan matkoilla. Sen vuoksi on esitetty, että runkolinjojen vuoroväli on enintään 20 min tavanomaisina liikennöintiaikoina. Hiljaisina aikoina voidaan liikennöidä 30 min vuorovälillä esimerkiksi yöaikaan ja aamun varhaisina tunteina.

Yksittäisen linjan sijaan voidaan toteuttaa myös runkolinjapari, jotka muodostavat yhteisillä reittiosuuksilla hyvän palvelutason. Runkolinjapari tarjoaa kuitenkin hyvää palvelutasoa laajemmalle alueelle, jossa maankäyttö ja reittikadut eivät mahdollista linjaston keskittämistä, mikä olisi paras ratkaisu runkolinjojen toteuttamiseksi. Runkolinjaparilla yhteiseksi vuoroväliksi on esitetty 7,5 min ja yksittäisen linjan vuoroväliksi 15 min.

Runkolinjoja liikennöidään vähintään klo 5.00–23.30. Lisäksi perjantaina ja lauantaina liikennöidään pidennettyä yöliikennettä.

Runkolinjan kaluston koko määräytyy kysynnän mukaan. Runkolinjoja liikennöidään joko 2-akselisella autolla tai teliautolla.

Esitetyt runkolinjareitit ja palvelutaso

Runkolinjoiksi esitetään ensimmäisessä vaiheessa kahta käytävää, jotka selvityksen perusteella ovat mm. väestön ja työpaikkojen osalta potentiaalisimpia vahvalle joukkoliikenteelle. Runkolinjojen tarkat reitit ja niiden vaikutukset muuhun linjastoon suunnitellaan yksityiskohtaisemmin runkolinjaselvityksen jälkeen. Linjareittien määrittely esimerkiksi Neulamäessä ja Puijonlaaksossa vaatii tarkemman selvityksen, jossa otetaan huomioon mahdolliset kääntöpaikat sekä reititystä rajoittavat tekijät kuten katujen pituuskaltevuudet.

Runkolinja 4 esitetään kulkeväksi mukaillen nykyistä reittiä Kelloniemi-Männistö-Matkakeskus-keskusta-Niirala-Savilahti-Neulamäki.

Linjalle 4 on selvityksessä esitetty vaihtoehtoiksi kahta palvelutasoa alla olevan kuvan mukaisesti. Korkeamman ja maltillisemmän palvelutasovaihtoehdon erot ovat lähinnä lauantai- ja sunnuntailiikenteessä, joissa maltillisessa vaihtoehdossa on pidemmät vuorovälit.

Vuoroväli [min]	Linja 4		
	0 Nykytilanne	1A Korkeampi palvelutaso	1B Maltillinen palvelutaso
ruuhka:	15	10	10
pv (arki)	15	10	10
pv (la)	30	10	20
pv (su)	30	20	20
hiljainen aika	60	30	30

Runkolinjapari 5 ja 6 kulkisi mukaillen nykyisiä reittejä Pyörö-Saaristokaupunki-keskusta-Puijonlaakso. Tarjonnan hajauttaminen kahdelle runkolinjalle 5 ja 6 mahdollistaa vahvan vuorotarjonnan yhteisillä reittiosuuksilla, mutta toisaalta myös palvelun hajauttamisen esimerkiksi Jynkänvuoren sekä Rautaniemen ja Savolanniemen -alueilla Saaristokaupungissa. Keskustan ja Puijonlaakson välillä molemmat linjat on mahdollista liikennöidä Niiralankadun kautta tai vaihtoehtoisesti liikennöidä toinen linjoista Karjalankadun kautta. Päätös valittavasta reittivariaatiosta tehdään tarkemman suunnittelun jälkeen.

Runkolinjapari 5 ja 6 on selvityksessä esitetty vaihtoehtoiksi kahta palvelutasoa alla olevan kuvan mukaisesti. Korkeamman ja maltillisemmän palvelutasovaihtoehdon erot ovat lähinnä lauantai- ja sunnuntailiikenteessä, joissa maltillisessa vaihtoehdossa on pidemmät vuorovälit.

Vuoroväli [min]	Runkolinjapari 5 ja 6		
	0 Nykytilanne	1A Korkeampi palvelutaso	1B Maltillinen palvelutaso
ruuhka:	5–10 (15)	7,5 (15)	7,5 (15)
pv (arki)	5–15 (15–30)	7,5 (15)	7,5 (15)
pv (la)	10–20 (30)	7,5 (15)	10 (20)
pv (su)	10–30 (30–60)	10 (20)	15 (30)
hiljainen aika	10–30 (30–60)	30 (30)* *vain linja 5	30 (60)

Muut selvityksessä esillä olleet runkolinjavaihtoehdot

Runkolinjan 4 sekä runkolinjaparin 5 ja 6 käyttöön otosta saatavien kokemusten perusteella on mahdollista tarkastella runkolinjaparin toteuttamista Särkilahden suunnalle. Särkilahden runkolinjaparin toteuttamisedellytyksiä parantaisi reittien varren maankäytön täydennysrakentaminen ja mahdollisuudet Rauhalahteen päättyvän linjan jatkamiseksi Jynkän suuntaan.

Pitkällä aikavälillä maankäytön kehittyessä voidaan toteuttaa myös runkolinja Itkonniemestä Neulaniemeen.

Kuopion ja Siilinjärven väliset yhteydet

Kuopion ja Siilinjärven välillä ei nähdä nykyisellä maankäytön tehokkuudella potentiaalia runkolinjoille, mutta yhteysvälin linjastoa voidaan muuten kehittää runkolinjojen suunnitteluperiaatteilla. Siilinjärven linjojen 30, 31, 35 ja 40 vuorotarjontaa esitetään keskitettäväksi runkolinjaselvityksen mukaisesti linjoille 31 ja 35. Muutos selkeyttää linjastoa sekä parantaa vuorotarjontaa tietyillä reittiosuuksilla, esimerkiksi Toivalassa ja Vuorelassa. Vuorotarjonnan keskittämisen myötä lentoasemalle ei kulkisi enää Kuopion ja Siilinjärven välistä linjaa, vaan yhteydet esitetään hoidettavaksi kysyntää vastaavasti pienkalustolla Kuopion ja lentoaseman välillä kohdistettuna lentoaikatauluihin.

Joukkoliikennelautakunnan päätöksen 27.5.2021 31 §:n mukaisesti linjaston suunnittelun lähtökohtana on ollut Siilinjärvi-Kuopio-reittien katkaisu Savilahteen. Savilahdessa Siilinjärven linjat on suunniteltu ulotettavaksi Sarastuskaarelle vastaamaan kehittyvän Varikon alueen yhteyksistä. Samassa yhteydessä on suunniteltu perustettavaksi uusi linja 25 reitille keskusta-Savilahti-Matkus-Hiltulanlahti korvaamaan nykyisiä linjojen 31 ja 35 yhteyksiä.

Edellä esitellyt linjastomuutokset Siilinjärven linjoille on suunniteltu toteutettavaksi Varikon alueen rakentumisen yhteydessä vuonna 2024.

Runkolinjojen vaikutukset kustannuksiin ja matkustajamääriin

Runkolinjan 4 ja siihen kytkeytyvän täydentävän linjan 8 liikennöintikustannukset kasvavat korkeammassa palvelutasovaihtoehdoissa noin 1,1 milj. eur/v ja maltillisemmassa vaihtoehdossa noin 0,76 milj. eur/v.

Runkolinjojen 5 ja 6 liikennöintikustannukset kasvavat korkeammassa palvelutasovaihtoehdoissa noin 1,47 milj. eur/v ja maltillisemmassa vaihtoehdossa noin 0,84 milj. eur/v.

Runkolinjaston vaikutuksia matkustajamääriin on arvioitu työtä varten tehdyllä liikennemallilla. Liikennemallin pohjana on matkakorttiaineisto marraskuulta 2021 ja siinä on huomioitu myös maankäytön ennakoitu kasvu sekä arvioitu tarjonnan parantamisen vaikutus kysyntään joustokertoimen avulla. Korkeamman palvelutason vaikutus matkustajamääriin arvioidaan olevan vuodelle 2040 +33 % ja maltillisen palvelutason +28 %.

Jos lipputulot kasvavat samassa suhteessa matkustajamäärän kehittymisen arvion kanssa, nousee subventio maltillisessa vaihtoehdossa noin +100 000 €/v vertailuvaihtoehtoon o+ nähden. Korkeamman palvelutason vaihtoehdossa subvention kasvu verrattuna vaihtoehtoon o+ on noin 780 000 €/v. Arvioihin runkolinjojen vaikutuksista matkustajamääriin ja lipputuloihin liittyy epävarmuutta ja lisäksi on otettava huomioon, että heti runkolinjojen käyttöönoton jälkeisinä vuosina ei oletettavasti saavuteta vuodelle 2040 ennustettuja matkustajamäärien lisäyksiä, vaan subventiotarve toteutuu suurempana.

Runkolinjojen toteuttamispolku

Ensimmäisten runkolinjojen tavoitteellinen aloitusvuosi on 2026, jolloin linjan 4 nykyinen liikennöintisopimus päättyy. Linjojen 5 ja 6 nykyinen liikennöintisopimus päättyy vuonna 2028, mutta sopimuksen muutosrajat mahdollistavat runkolinjaliiikennöinnin vaatiman lisäliikenteen hankkimisen jo sopimuskauden aikana.

Mikäli ensimmäisistä runkolinjoista saatavat kokemukset ovat hyviä, voidaan runkolinjastoa laajentaa maankäytön kehittämisen myötä selvityksessä esitetyillä Itkonniemi-Neulaniemi-yhteysväleillä sekä mahdollisesti myös Särkilahden suunnan runkolinjaparrilla.

Runkolinjaselvityksen jatkohanke joukkoliikenneinfrastruktuurin parantamiseksi

Joukkoliikenneinfrastruktuurin on tärkeää tukea runkolinjojen sujuvaa liikennöintiä sekä hyvää asiakaskokemusta. Runkolinjojen liikennöinnille asetetaan seuraavat tavoitteet:

- Runkolinjat pysähtyvät vain pysäkeillä
- Pysäkki-infrastruktuuri ja matkustajainformaatio tukevat mielikuvaa yhtenäisestä ja laadukkaasta palvelusta.

Runkolinjojen pysähtyminen vain pysäkeillä lisää merkittävästi joukkoliikenteen houkuttelevuutta, mutta myös joukkoliikenteen kustannustehokkuutta. Joukkoliikenteen kulkutapaosuuden on todettu kasvavan merkittävästi silloin, kun joukkoliikenteessä kokonaismatka-aika ei ole merkittävästi henkilöautomatkaa pidempi. Lisäksi liikennöintikustannukset alenevat, mikäli nopeutustoimenpiteiden ansiosta voidaan liikennöidä vähemmällä bussimäärällä. Bussien pysähtyminen vain pysäkeillä edellyttää liikennevaloetuuksien parantamista ja joukkoliikennekaistojen toteuttamista ruuhkaisimpiin kohtiin.

Pysäkki-infrastruktuuria ja matkustajainformaatiota on tärkeää kehittää runkolinjastoon siirryttäessä. Laadukkaat vaihto- ja odotusolosuhteet sekä matkustajainformaatio parantavat joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja helppokäyttöisyyttä.

Jotta edellä mainittuihin tavoitteisiin pystytään vastaamaan, esitetään käynnistettäväksi jatkohanke runkolinjaselvitykselle joukkoliikenteen infrastruktuurin ja joukkoliikenne-etuisuuksien kehittämiseksi. Samalla selvitetään ja päätetään runkolinjojen kääntöpaikkaratkaisut, jotka vaikuttavat reittilinjauksiin esimerkiksi Neulamässä ja Puijonlaaksossa. Hankkeelle haettiin Kaupunkiympäristön

palvelualueen johtoryhmän 11.10.2022 päätöksellä Pohjois-Savon liitolta EAKR-hankerahoitusta vuosille 2023–2026. WSP Finland Oy arvioi rahoitushakemukseen hankkeen kokonaiskustannukseksi noin 2 000 000 €. Pohjois-Savon liiton haussa rahoitusta ei myönnetty investointeihin, mutta suunnitelmien tarkentamiseen on mahdollista saada tukea, jos kaupunki sitoutuu toteuttamaan investoinnit ilman nyt haettua EAKR-rahoitusta. Tukea investointeihin haetaan toisista EAKR-hankehauista sekä MAL-sopimusneuvotteluista.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

1072/2023 Vaikutusten ennakkoarviointi - Runkolinjaselvitys

1072/2023 Kuopion seudun runkobussiselvitys raportti

1072/2023 Kuopion seudun runkobussiselvitys infratoimenpidekortit

1072/2023 Kuopion seudun runkobussiselvitys Infran alustavat toimenpideesitykset

Kuopion toimivalta-alueen joukkoliikenteen yhdistelmäraportti 2022

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 4
989/08.01.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Seija Pasanen
puh. 044 718 5424
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se hyväksyy Kuopion toimivalta-alueen yhdistelmäraportin 2022 julkaistavaksi Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan internetsivuilla.

Selostus

Kuopion toimivalta-alueen joukkoliikenteen yhdistelmäraportti 2022
EU:n palvelusopimusasetus (1370/2007) velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen julkaisemaan kerran vuodessa yhdistelmäraportin, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, joita niille on maksettu, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteen täyttämiseksi.

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomainen vastaa kokonaisuudessaan toimivalta-alueensa joukkoliikennepalvelujen järjestämiskustannuksista ja saa lipputulot sekä päättää lippujen asiakashinnat.

Omien sopimuskorvaustensa lisäksi viranomainen on maksanut osuutensa Pohjois-Savon ELY- keskuksen ja viranomaisen yhteishankinnoista sekä muista aluetta palvelevista liikenteistä kuntaosuuksina yhteistyösopimusten perusteella. Viranomaiselle on syntynyt kustannuksia myös nousukorvauksista, joita on maksettu viranomaisen lippujen käyttämisestä toisen viranomaisen järjestämässä tai markkinaehtoisessa liikenteessä solmittujen nousukorvaussopimusten perusteella. Sopimuksilla on selkeytetty lippujärjestelmää asiakkaille ja parannettu matkustusmahdollisuuksia alueella.

Liitteenä oleva Kuopion toimivalta-alueen yhdistelmäraportti sisältää asetuksen mukaiset tiedot ajalta 1.1. - 31.12.2022.

Vaikutusten arviointi

-

Liitteet

989/2023 Yhdistelmäraportti 2022

Asiakastyytyväisyys vuonna 2022 Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 5
1320/08.01.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Kim Venesjärvi
puh. 044 718 5038
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että joukkoliikenneinsinööri Kim Venesjärvi esitteli asiaa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se merkitsee tiedoksi edellä olevan selvityksen asiakastyytyväisyydestä vuonna 2022 Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä.

Selostus

Yleistä

Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä on kartoitettu asiakastyytyväisyyttä säännöllisesti loppuvuodesta 2017 alkaen. Kartoitus on tehty linja-autossa matkan aikana matkustajien täyttämien kyselylomakkeiden avulla. Haastateltaviksi on valittu mahdollisimman edustava otos täysi-ikäisistä matkustajista. Haastateltavia on valittu eri linjoilta 1 500/kyselykerta, jotta vastaukset olisivat tilastollisesti luotettavia. Kyselyt on toteuttanut kilpailutuksen pohjalta Feelback Oy.

Tyytyväisyyttä on mitattu arvosanoilla 0-5, jossa arvosanaa 4,2 pidetään yleisesti jo erinomaisena. Kysymykset ovat liittyneet vuoroihin ja yleisiin asioihin. Vakiokysymysten lisäksi kyselyyn on sisällytetty joku vaihtuva kysymys, jotka vuonna 2022 olivat kysymys matkan sujumisesta ilman järjestyshäiriöitä ja vaihtomatkaa liittyvät kysymykset.

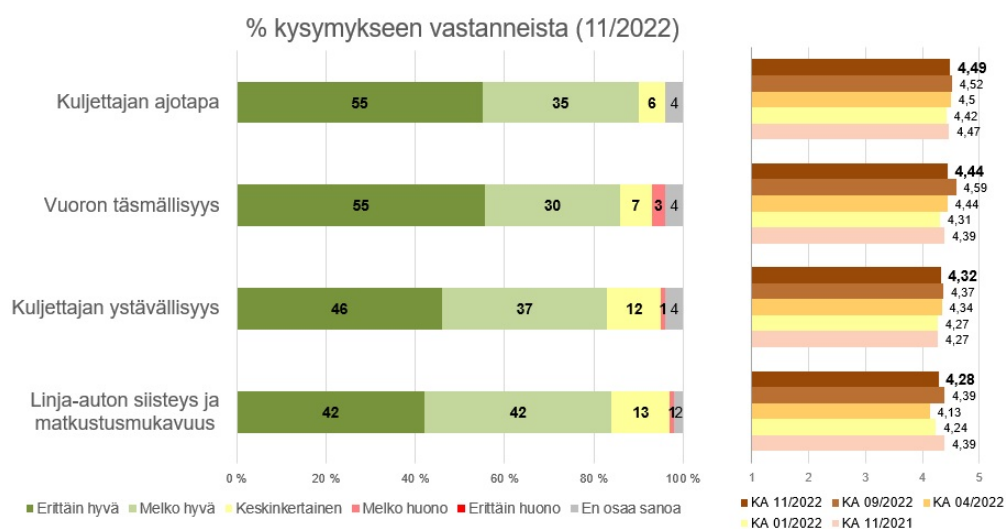
Asiakastyytyväisyyskysely 2022**Vuoroihin liittyvät kysymykset**

Vuoroihin liittyvien kysymysten arvosanojen perusteella lasketaan liikennöitsijöille maksettavat, sopimusten mukaiset bonukset hyvästä palvelusta. Vuoden 2022 arvostamat ylittivät erinomaisen rajan jokaisessa kyselyssä lukuun ottamatta kysymystä autojen siisteydestä ja matkustusmukavuudesta. Kuljettajan ajotapa ja ystävällisyys saavat kyselystä toiseen erinomaisia arvosanoja. Vuoron

täsmällisyydestä annetut arvosanat ovat olleet myös korkeita reaaliaikaisen informaatiojärjestelmän ja siihen sisältyvän seurantajärjestelmän käyttöönoton jälkeen.

Vuoraa koskevat kysymykset	1/2022	4/2022	9/2022	11/2022	Keskiarvo
Kuljettajan ajotapa	4,42	4,50	4,52	4,49	4,48
Kuljettajan ystävällisyys	4,27	4,34	4,37	4,32	4,33
Vuoron täsmällisyys	4,31	4,44	4,59	4,44	4,45
Linja-auton siisteys ja matkustusmukavuus	4,24	4,13	4,39	4,28	4,26

Yli 80 % vastaajista arvioivat marraskuun 2022 kyselyssä kaikki vuoraa koskevat ominaisuudet erittäin tai melko hyväksi. Kuljettajan ajotavan 90 % ja linja-autojen siisteyden ja matkustusmukavuuden 84 % vastaajista katsoivat erittäin tai melko hyväksi. Ajotapaa ei kukaan vastaajista arvioinut melko tai erittäin huonoksi. Muiden kysymysten osalta melko tai erittäin huonojen vastausten osuus oli 1-3 %. Pääosa vastaajista on vastausten perusteella varsin tyytyväisiä palveluun.

Yleiset kysymykset

Yleisarvosanaksi paikallisliikenteelle on annettu yli neljä kaikissa kyselyissä vuodesta 2017 alkaen. Erinomaisen raja (4,2) ylitettiin vuonna 2020 ja vuonna 2021 keskiarvo oli 4,31 ja vuonna 2022 keskiarvo oli jälleen edellisvuotta parempi 4,32. Kehitykseen on vaikuttanut vuorotarjonnan lisäämisen lisäksi kokonaispalvelun parantaminen.

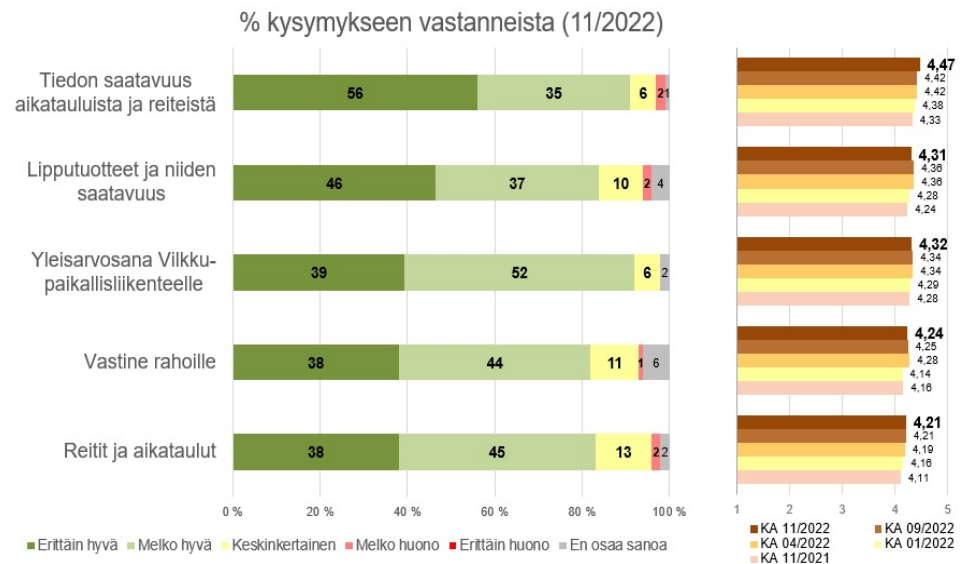
Tiedon saatavuus aikatauluista ja reiteistä nostettiin yleisten kysymysten parhaimmaksi. Reaaliaikainen matkustajainformaatio ja siihen liittyvät muut palvelut ovat helpottaneet tiedon saamista. Lippujärjestelmää ja verkkokauppaa on kehitetty helpottamaan lippujen hankkimista ja käyttöä.

Reitit ja aikataulut kaipaavat vastausten perusteella eniten kehittämistä. Joukkoliikenne suunnitellaan joukoille, jolloin monet yksittäiset toiveet eivät välttämättä täyty sellaisenaan. Arvosanat ovat kuitenkin olleet viimeiset kolme vuotta yli neljä, jota voidaan pitää varsin hyvänä tuloksena.

Joukkoliikenteen kehittäminen on kuitenkin edennyt kyselytulosten perusteella oikeaan suuntaan.

Yleiset kysymykset	1/2022	4/2022	9/2022	11/2022	Keskiarvo
Yleisarvosana Vilkkuliikenteelle	4,29	4,34	4,34	4,32	4,32
Tiedon saatavuus aikatauluista ja reiteistä	4,38	4,42	4,42	4,47	4,42
Lipputuotteet ja niiden saatavuus	4,28	4,36	4,36	4,31	4,33
Reitit ja aikataulut	4,16	4,19	4,21	4,21	4,19
Vastine rahoille	4,14	4,28	4,25	4,24	4,23

Marraskuun 2022 kyselyssä vastaajista yli 80 % antoi arvosanan erittäin tai melko hyvän kaikkiin yleisiin kysymyksiin. Reitit ja aikataulutkin koki 83 % vastaajista erittäin tai melko hyväksi eli tarjonta vastaa hyvin kysyntää. Vastauksissa melko tai erittäin huonojen osuus oli noin 1,75 %. Melko ja erittäin huonojen osuus on vähentynyt edellisestä vuodesta -1,5 %. Tulosten perusteella joukkoliikenteen kehityksen suunta on oikea.

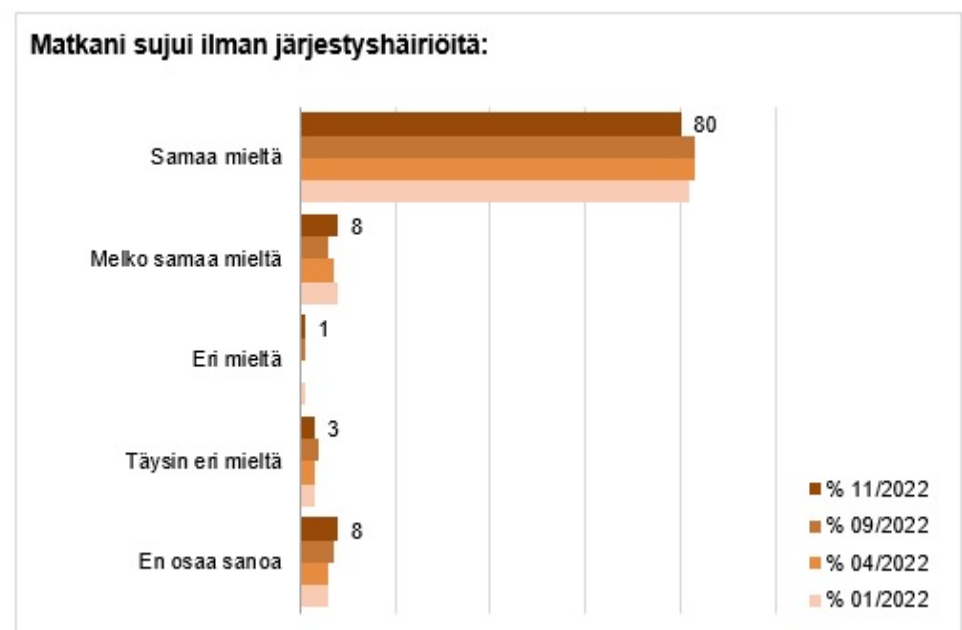

Vaihtuva kysymys

Vaihtuvana kysymyksenä kartoitettiin kahta asiaa eri asiaa: matkan sujumisesta ilman järjestyshäiriöitä sekä vaihtomatkustamisesta.

Matkan sujuminen ilman järjestyshäiriöitä

Vastausten perusteella matkustaminen sujuu yli 80 % vastaajista ilman järjestyshäiriöitä. Vastaajista 3-4 % oli kokenut järjestyshäiriöitä matkustamisen aikana.

Vaihtomatka

Toisena vaihtuvana kysymyksenä kartoitettiin vaihtomatkan sisältymistä kuljettuun matkaa ja vaihtojen sujumista moitteettomasti.

Seitsemällä prosentilla kyselyyn vastaajista matkaan kuuluu joka kerta vaihtomatka. Satunnaisesti matkaa kuuluu vaihtomatka yli 50 % vastaajista. Vajaa kolmannes ei tee vaihtomatkoja lainkaan.

Vaihtojen sujumiseen moitteettomasti oli samaa tai melko samaa mieltä on vastaajista yli 60 %. Erimieltä tai täysin erimieltä on vastaajista 4-6 %. Vajaa kolmannes ei osaa sanoa vaihtojen sujumiselle mitään, mikä vastaa sitä määrää, jotka eivät tee vaihtomatkoja joukkoliikenteessä.

Kysymysasettelu:

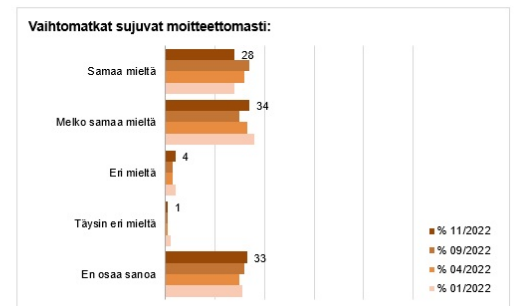
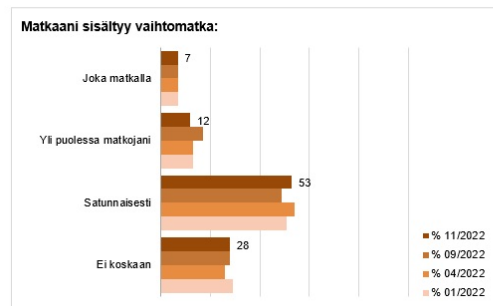
(kysytty yleisten kysymysten jälkeen)

Matkaani sisältyy vaihtomatka:

☐ Joka matkalla ☐ Yli puolessa matkojani ☐ Satunnaisesti ☐ Ei koskaan

Vaihtomatkat sujuvat moitteettomasti:

☐ Samaa mieltä ☐ Melko samaa mieltä ☐ Eri mieltä ☐ Täysin eri mieltä ☐ En osaa sanoa

Vaikutusten arviointi

-

Liitteet

Kuopion ja Siilinjärven kaupunki- ja maaseutuliikenteet kesäkaudelle 2023

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 6
1653/08.00.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Antti Tirkkonen
puh. 044 718 5316
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Merkitään, että joukkoliikenneinsinööri Antti Tirkkonen esitteli asiaa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Esitän, että joukkoliikennelautakunta hyväksyy liitteenä olevat liikennöintisuunnitelmat kesäkaudelle 2023, joihin sisältyvät edellä esitetyt muutokset.

Selostus

Kuopion ja Siilinjärven kaupunki- ja maaseutuliikenteisiin esitetään muutoksia kesäaikataulukaudelle 2023 (5.6. - 9.8.2023). Liitteenä olevissa liikennöintisuunnitelmissa on esitetty vuorotarjonnan parantamista Hiltulanlahden kehittyvälle asuinalueelle ja mm. pieniä lähtöaikamuutoksia aikatauluvarmuuden sekä vaihtoyhteyksien parantamiseksi. Linjalle 5 esitetään lisäautoa aikatauluvarmuuden parantamiseksi.

Alla on lueteltu tarkemmat kuvaukset esitettävistä muutoksista kohteittain. Kustannusvaikutukset on esitetty lopun yhteenvedossa ja tarkemmin liitteenä olevassa taulukossa. Muutokset toteuttavat joukkoliikenneohjelman palvelutasomäärittelyissä asetettuja tavoitteita.

Kaupunkiliikenne

Kohde 1

Linja 1: Rönö – keskusta – Niirala

Linja 3: Pappilanmäki / Haapaniemi – keskusta

Ei muutoksia.

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

§ 6

23.02.2023

Kohde 2

Linja 4: Neulamäki – keskusta – Kelloniemi
Linja 8: Neulamäki – keskusta – Kelloniemi
Linja 14: Kelloniemi – Savilahti (ei liikennettä kesällä)

Ei muutoksia.

Kohde 3-4

Linja 5: Puijonlaakso – keskusta – Saaristokaupunki – Petonen
Linja 6: Puijonlaakso – keskusta – Saaristokaupunki – Petonen
Linja 7: Rypysuo – keskusta – Särkiniemi – Rauhalampi
Linja 9: Päiväranta – Rypysuo – keskusta – Särkiniemi – Jynkkä (ei liikennettä kesällä)
Linja 16: Petonen – Jynkkä – keskusta
Linja 19: Saaristokaupunki – Jynkkä (ei liikennettä kesällä)
Linja 20: Päiväranta – Niuvu – KYS - keskusta
Linja 21: Pirttiniemi – keskusta – Inkilänmäki – Päiväranta
Linja 22: Pirtti – keskusta
Linja 23: Petonen – keskusta – Itkonniemi
Linja 29: KYS – Savilahti – Saaristokaupunki

Linja 5 liikennöi kesäkaudella 2022 poikkeusreitillä Puijonlaaksossa, mutta kesäkaudella 2023 linja palaa normaalille reitilleen. Kesällä 2023 tehdään katusaneerausta Haapaniemenkadulla välillä Kirkkokatu – Minna Canthin katu, joka tulee aiheuttamaan viiveitä työmaan ohi kulkeville reiteille kuten linjalle 5. Aikaisempina kesäkausina linjalla 5 on ollut ongelmia arki-iltapäivisin ajoaikojen riittävyyden kanssa. Linjalle 5 esitetään lisää autoa M-P++ iltapäivään, jolla pyritään estämään mahdollisten myöhästymisten kertautumisesta lähdöltä toiselle.

Linjan 5 M-P+ ja linjan 6 M-S++ ajantasaisaikoja Keilantorilla Petosen suuntaan muutetaan iltapäivässä 1–2 minuutilla myöhäisemmäksi, jotta aikataulut vastaavat paremmin toteutuneita ajoaikoja.

Linjan 16 M-P++ klo 5:10 Petoselta lähtevää vuoroa esitetään aikaistettavaksi 5 min lähtemään 5:05. Muutoksella parannetaan keskustan alueen vaihtoyhteyksiin ja aamun työvuoroihin kerkeämistä. Vastaava muutos tehtiin talvikaudelle 2022-2023 kesken aikataulukauden asiakaspalautteiden perusteella.

Linjan 16 L++ ja S++ vuoroja esitetään aikaistettavaksi 5 min lähtemään klo 6:05. Muutoksella parannetaan ko. vuorojen aikatauluvarmuutta ja samalla autolla jatkavan linjan 20 vuoron aikatauluvarmuutta.

Linjan 20 L+ ja S+ keskustan lähtöaikoja esitetään aikaistettavaksi L+ vuoron osalta 5 min lähtemään klo 6:35 ja S+ vuoron osalta 2 min lähtemään klo 6:35. Muutoksella parannetaan keskustasta Niuvun ja Julkulan alueen työmatkalaisten ehtimistä klo 7:00 alkaville työvuoroille.

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

§ 6

23.02.2023

Linjalle 29 tuli kesäkaudella 2022 useita toiveita lisävuorosta klo 6:25 Saaristokaupungista KYSille, joka toisi lisämahdollisuuksia työmatkoihin. Talvikaudella vastaava klo 6:25 vuoro liikennöidään ja kuormitus vuorolla on vaihdellut välillä 30–40 matkustajaa. Linjalle 29 esitetään lisättäväksi M-P++ klo 6:25 vuoro Saaristokaupungista KYSille, josta auto jatkaa siirtoajona Rypysuolle linjan 7 klo 7:10 lähdölle.

Kohde 5

Linja 2: Rahusenkangas – keskusta (kesä)

Linja 10: Puijo – keskusta (kesä)

Linja 30: Panninniemi – Siilinjärvi – Kuopion keskusta – Haapaniemi (ei liikennettä kesällä)

Linja 31 Leppäkaarre – Siilinjärvi – Vuorela – Kuopion keskusta – Matkus – Hiltulanlahti

Linja 32 Leppäkaarre – Siilinjärvi – moottoritie – Kuopion keskusta – Savilahti

Linja 35 Harjamäki – Siilinjärvi – Toivala – Kuopion keskusta – Savilahti (– Matkus)

Linja 40 Leppäkaarre – Siilinjärvi – Lentoasema – Kuopion keskusta – Savilahti

Linjan 31 T S++ klo 7:35 ja 9:35 KYSiltä lähteviä vuoroja esitetään aloitettavaksi Postikeskukselta klo 7:05 ja 9:05. Muutoksella saadaan luotua yhteyksiä Hiltulanlahden asuinalueen ja keskustan sekä Savilahden työpaikka-alueen välille. Lisäksi vuorot parantavat Petosen alueen yhteyksiä keskustaan ja Savilahteen. Vastaava muutos on tehty kuluvalle talvikaudelle 2022-2023.

Linjoille 35 ja 31T esitetään vuorotarjonnan laajentamista iltaisin M-S++ Hiltulanlahden uusien asuinalueiden ja Kuopion keskustan välille. Alueen rakentaminen on jaettu kolmeen osa-alueeseen Hiltulanlahti 1, Hiltulanlahti 2 ja Hiltulanlahti 3. Hiltulanlahti 2:n katuinfran rakentaminen on valmis ja Hiltulanlahti 3:n rakentaminen on alkanut vuonna 2022. Hiltulanlahden alueella asuu tällä hetkellä noin 1600 asukasta. Ennen alueen rakentumista siellä asui n. 500 asukasta. Kokonaisuudessaan alueelle on suunniteltu tulevan noin 3000 asukasta. Vastaava muutos on tehty kuluvalle talvikaudelle 2022-2023.

Linjan 35 L++ aikataulujen muuttaminen M-P++ kaltaiseksi Harjamäen ja Microkadun sekä Harjamäen ja Hiltulanlahden välillä. Myös Kuopion keskustan ja Siilinjärven välisiä aikatauluja esitetään muutettavaksi M-P++ vuorojen kaltaiseksi, lähtemään Kuopiosta XX:15. Aikataulujen samankaltaisuus päivätyyppien välillä parantaa aikatauluinformaation selkeyttä.

Maaseutuliikenteet

Kohde M1

Linja 71 Hirvilahti – Kuopio

Ei muutoksia.

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

§ 6

23.02.2023

Kohde M2
Linja 74 Sotkanniemi-Kuopio
Linja 75 Kurkimäki- Kuopio

Ei muutoksia.

Kohde M6
Linja 61 Kuopio – Nilsinä – Tahko)

Ei muutoksia.

Kohde M7
Nilsinän asiointiyhteydet

Ei muutoksia.

Kohde M8

Linja 81 Riistavesi – Kuopio
Linja 82 Kuopio – Vehmersalmi
Vehmersalmen asiointiyhteydet

Ei muutoksia

Muutosten kustannukset

Liikennöintisuunnitelmiin tehdyt muutokset nostavat liikennöinnistä maksettavia liikennöintikorvauksia kesäkauden aikana n. 36 000 €.

Vaikutusten arviointi

Liitteet

1653/2023 Aikataululiite kesä 2023

1653/2023 Yhteenveto 2023

1653/2023 Vaikutusten ennakkoarviointi

Kuopion ja Siilinjärven yhteistoimintasopimuksen toteutuminen vuonna 2022

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 7
1695/00.04.01/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Seija Pasanen
puh. 044 718 5424
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se hyväksyy vuoden 2022 Kuopion kaupunkiseudun viranomaistoiminnan yhteistoimintasopimuksen mukaiseksi.

Selostus

Kuopion kaupunginvaltuuston ja Siilinjärven kunnanvaltuuston vuonna 2011 hyväksymässä yhteistoimintasopimuksessa on sovittu joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen lakisääteisistä sekä kuntien keskenään sopimista joukkoliikenteen tehtävistä Kuopion ja Siilinjärven alueella 1.1.2012 alkaen. Sopimusta päivitettiin vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä ja käytäntöjä joukkoliikennelautakunnan päätöksellä 25.10.2018 (56 §).

Sopimuksen mukaan lakisääteisten viranomaistehtävien ja muiden yhdessä sovittujen joukkoliikenteen kehittämistehtävien hoitamisessa vastuukuntana on Kuopion kaupunki.

Voimassa oleva yhteistoimintasopimus on liitteenä.

1. Sopimuksen seuranta

Sopimuksen kohdan 6 mukaan sopimuksen toteutumista seurataan kerran vuodessa pidettävässä arviointikokouksessa, jonka Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenneyksikkö järjestää.

Arviointikokous vuoden 2022 toiminnasta pidettiin 14.2.2023. Muistio kokouksesta on liitteenä.

2. Yhteistoiminnan tavoitteet ja yleiset periaatteet

Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä ja kuntien

henkilökuljetuksia siten, että palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti.

Palvelutarjontaa on kehitetty hyväksytyn palvelutason mukaisesti kilpailuttamalla siten, että eri kokoisilla toimijoilla on ollut mahdollisuus osallistua kilpailuun. Kilpailu alueella on säilynyt eikä hintataso tarjouksissa ole noussut linja-autoliikenteen kustannustason nousua enempää. Koululaiskuljetusten suunnittelua ja hankintoja on koordinoitu joukkoliikennepalvelujen kanssa. Siilinjärvi on itse suunnitellut ja hankkinut kiinteästi koulutyöhön liittyvät, erillisesti järjestetyt koululaiskuljetukset. Koska järjestely on toiminut hyvin, ei tehtäviä ole siirretty Kuopiolle, vaikka sopimus antaisi siihen mahdollisuuden.

Toiminnassa on noudatettu Kuopion kaupungin hallintosääntöä ja kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasääntöä.

3. Yhteistoimintasopimuksen mukaiset tehtävät

Joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Kuopio-Siilinjärvi- alueella on Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Asiantuntijapalveluista ja asioiden valmistelusta vastaa kaupunkiympäristön suunnittelupalvelujen joukkoliikenneyksikkö yhteistyössä Siilinjärven joukkoliikenneyhdyshenkilön kanssa.

Vuoden 2022 aikana ei ollut avoimen joukkoliikenteen eikä koululaisliikenteen kilpailutuksia. Vuonna 2021 Sansia Oy:n kilpailuttama liikennekokonaisuus (Nilsin sisäiset linjat 62–68 sekä Nilsin asiointiliikenne) käynnistyi 6.6.2022. Sopimusaika on viisi vuotta ja liikennöitsijänä on Mika K. Niskanen Oy.

Loppuvuodesta 2021 Sansia Oy käynnisti Kuopion kaupungin suunnittelupalvelujen, Kuopion Veden ja Siilinjärven maankäytön ja kunnallisteknisen suunnittelun puitesopimuksen kilpailutuksen. Joukkoliikenteen puitesopimukset astuivat voimaan kevään 2022 aikana kolmen konsulttiyrityksen kanssa. Niiden kautta voidaan hankkia mm. joukkoliikenteeseen liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä ilman uutta kilpailutusta.

Palautuminen koronaviruksen aiheuttamasta matkustajakadosta eteni hyvin. Paikallisliikenteen kokonaismatkustajamäärä oli 7 019 208, joka oli 0,2 % enemmän kuin pandemiaa edeltävänä vuonna 2019 ja 15,5 % vuotta 2021 enemmän. Maaseutuliikenteessä matkustajia oli yhteensä 311 705, joka on noin 2,5 % vähemmän kuin vuonna 2021 ja reilut 10 % vähemmän kuin vuonna 2019. Vilkku-liikenteen kokonaismatkustajamäärä jäikin kokonaisuutena 0,4 % pienemmäksi vuoteen 2019 verrattuna.

Paikallisliikenteen matkustajamääriä lisäsi helmikuun alussa toteutettu hinnoittelumuutos, jossa AB-lippujen hinnat alennettiin A ja B-vyöhykelippujen tasolle. Koko paikallisliikennealue on nyt tasataksa- aluetta, jossa on 60 minuutin vaihto aika. Se on osoittautunut riittäväksi myös siilinjärveläisille. Keväällä polttoaineen hinnan merkittävä kallistuminen lisäsi osaltaan matkustajamääriä. Lisäksi vuonna 2021 elokuussa toteutunut oppivelvollisuuslain muutokseen

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

§ 7

23.02.2023

liittyvä koulumatkatukiuudistus vaikutti edelleen lisäämällä Kela-tuettujen matkojen määriä. Hinnanalennuksen vuoksi lipputulot eivät kasvaneet matkustajamäärän kanssa samassa suhteessa.

Alueen sopimusliikenne toimi suunnitellun mukaisesti. Kesäkauden alussa Nilsin sisäisten linjojen liikennöitsijä vaihtui. Muita sopimusmuutoksia ei ollut. Kokonaislinjakilometrejä syntyi 6 456 000 km, joista 5 450 000 km paikallisliikenteestä. Kokonaislinjakilometrit kasvoivat 0,4 % edellisestä vuodesta.

Joukkoliikenteestä annettiin vuoden aikana palautejärjestelmän kautta palautteita 1 075 kappaletta, joka oli reilut 3 % edellistä vuotta enemmän. Palautteita tuli myös puhelimitse.

Asiakastytyväisyyskyselyjä tehtiin neljä kertaa. Yleisarvosana pysytteli yli neljässä (asteikolla 1-5) kaikissa kyselyissä. Kyselyjen toteuttamista on vaikeuttanut työvoiman saatavuuden heikkeneminen.

Bruttoliikennesopimukseen sisältyviä bonuksia maksettiin asiakastytyväisyystulosten pohjalta 290 678,21 € (alv o). Sopimukseen sisältyy myös sanktioita. Sanktiot liikennöitsijä maksaa viranomaiselle ja niitä kertyi koko vuonna yhteensä 54 620,00 € (alv o).

Waltti- kausiliput ovat jo tunnistepohjaisia ja arvolippujen kääntäminen tunnistepohjaisuuteen käynnistyi. Waltin taustajärjestelmien päivityksiä tehtiin useita ja opiskelijalipun osto-oikeuden perusteita tarkistettiin. Kumppanimyyntiin liittyviä Vilkun jälleenmyyntisopimuksia on solmittu neljä (Matkahuolto, Onnibus, Perille.fi ja VR).

Ukrainalaisilla sotapakolaisilla oli maksuton matkustusoikeus Vilku-liikenteessä maaliskuusta vuoden loppuun saakka.

Keväällä valmistui selvitys uudesta yhteisen liikenteen kustannusjaosta. Lautakunta hyväksyi jakosuhteet kokouksessaan 9.6.2022. Päätöksestä jätettiin yksi eriävä mielipide. Kustannusten jaossa otettiin käyttöön toteutuneiden matkojen keskimatkan pituuksiin perustuva jakomalli. Muutos nosti Kuopion osuutta kustannuksista sekä lipputuloista niin paikallisliikenteen kohteessa 5 kuin maaseutuliikenteen kohteessa 6. Siilinjärven osuudet puolestaan laskivat.

Kuopion kaupunkiseutu on mukana keskisuurten kaupunkien yhteisessä lippu- ja maksujärjestelmien jatkokehittämishankkeessa. Hankkeelle on haettu rahoitusta Traficomilta.

Kuopion älykäs liikenneinfra eli KÄLLI-hanke päättyi vuoden 2022 lopussa. Hankkeessa parannettiin joukkoliikenteen sujuvuutta tuomalla joukkoliikenne-etuudet entistä laajemmalle alueelle. Hankkeen kautta hankittiin kaikkiin paikallisliikenteen autoihin matkustamonäytöt. Lisäksi hankkeeseen kuului selvitys automaattibusseista.

Joukkoliikenneyksikkö osallistui MAL- sopimuksen mukaisen Kuopion kaupunkiseutusunnitelman laatimiseen. Suunnitelmassa linjataan, että alueen

joukkoliikennejärjestelmä perustuu jatkossa runkolinjastoon.

Runkolinjaselvitystyö käynnistyi toukokuussa 2022 ja se valmistui tammikuussa 2023. Kuopio-Siilinjärvi- välille ei tässä vaiheessa nähty potentiaalia runkolinjalle, mutta sinne on esitetty runkolinjamaista vuorotarjonnan keskittämistä nykyistä harvemmille linjoille. Pohjois-Savon maakuntahallitus myönsi selvityksen laatimiselle avustusta 80 % hyväksyttävistä kustannuksista. Jatkoselvitys tarvittavista infraparannuksista käynnistyi EAKR-rahoitushakemuksella joulukuussa 2022.

MUKKE- hanke (mutkattomia kuljetuspalveluita kaikkiin elämäntilanteisiin Kuopion seudulla) on edennyt kyytipalvelupilotin ohjelmointivaiheeseen. Tavoitteena on käynnistää pilotti Suonenjoella ja mahdollisesti Rautalammilla loppukesästä 2023 nykyisin käytössä olevalla välitysjärjestelmällä.

Kuopio on mukana myös kuuden kaupungin yhteishankkeessa automaattisen matkustajalaskentajärjestelmän (Waltti- silmä) toteuttamiseksi. Järjestelmän avulla saadaan mm. tietoa bussista poistuvien matkustajien määrästä pysäkeittäin ja bussien täyttöasteesta.

Kuntatalouden tiukkuuden vuoksi lippujen hintojen nostamiseen syntyi kovat paineet. Loppuvuodesta käynnistettiin selvitystyö matkustuskäyttäytymisen muutoksesta ja lippuhintojen tarkistamisesta. Selvitystyön tulisi valmistui maaliskuussa, jotta hintojen tarkistaminen voitaisiin tehdä kesäkauden 2023 alussa.

4. Yhteiset toimitukset

4.1 Joukkoliikennelautakunta

Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta vuonna 2022:

Petri Kaunisto pj, varalla Jukka Paananen (Kuopio)

Aki Partanen varapj, varalla Tommi Jäppinen (Siilinjärvi)

Mika Eskelinen, varalla Sami Räsänen (Kuopio)

Merja Kaija, varalla Tanja Pitkäjoki (Siilinjärvi)

Anu Kähkönen, varalla Maarit Kosunen (Kuopio)

Petri Rissanen, varalla Heikki Matero (Kuopio)

Tuuli Vaittinen, varalla Laura Kuusela (Kuopio)

Kuopion kaupunginhallituksen edustajana on Pekka Niiranen, varalla Eero Wetzell.

Siilinjärven kunnanhallituksen edustajana on Keijo Ryyänen, varalla kunnanhallituksen puheenjohtajan erikseen nimeämä henkilö.

Esittelijänä lautakunnan kokouksissa oli joukkoliikennepäällikkö.

Lautakunta kokoontui kevätkaudella neljä kertaa, päätöksiä tehtiin 25. Kokoukset pidettiin etäkokouksina koronatilanteen vuoksi. Syyskaudella kokouksia oli kolme ja päätöksiä syntyi 43. Toiminnassa on noudatettu Kuopion kaupungin hallintosääntöä ja kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasääntöä.

4.2 Joukkoliikenneyksikkö

Yksikön vetäjänä oli joukkoliikennepäällikkö. Yksikössä oli toukokuusta lokakuuhun yksi kesäharjoittelija. Muuten henkilöresursseissa ei tapahtunut muutoksia.

5. Talous ja kustannusten jako

MAL-sopimuksen mukainen joukkoliikenteen valtionavun perusrahoitus oli 1 080 000 € sekä ympäristöperusteinen valtionapu 1 000 000 €. Lisäksi Traficom myönsi koronan aiheuttamaan liikennöintikustannusten nousuun avustusta 1 097 000 €. Perusrahoitus ja koronatuki jaettiin kuntien kesken avoimen joukkoliikenteen toteutuneiden kustannusten suhteessa. Ympäristöperusteinen valtionapu kohdentui kokonaan Kuopiolle vähäpäästöiseen paikallisliikenteeseen, koska Kuopion sisäistä paikallisliikennettä hoidetaan vähäpäästöisesti sähköllä tai biodieselillä. Kuopio – Siilinjärvi -välin liikenteessä käyttövoimana on vielä perusdiesel.

Yhteisen liikenteen kustannukset jaettiin lautakunnan 9.6.2022 hyväksymien jakosuhteiden mukaisesti. Kustannusten jaossa otettiin käyttöön keskimatkan pituuteen perustuva jakomalli. Viranomaiskustannukset jaettiin asukaslukujen (Siilinjärvi 15 %, Kuopio 85 %) suhteessa. Laskutus tehtiin neljännesvuosittain.

Viranomaistoiminnan kokonaiskustannukset olivat 1 349 248,21 €, joka oli 9,6 % edellisvuotta enemmän. Siilinjärven osuus kustannuksista oli 206 034,05 €. Palkkakulut nousivat 2,7 % ja info-, lippu- ja maksujärjestelmän kustannukset reilut 10 %. Lippu- ja maksujärjestelmäkustannuksiin sisältyvät keskisuurten kaupunkiseutujen digitalisaatiohankkeen kehityskustannuksia. Muut palvelujen myynnistä aiheutuneet kustannukset (mm. ICT-kulut ja huonevuokrat) kasvoivat reilut 28 % edellisestä vuodesta.

Joukkoliikenteen talousarvioesityksen 2022 lautakunta hyväksyi osaltaan 20.9.2022. Hyväksytty talousarvio toimitettiin lautakunnalle sähköpostitse 12.1.2023.

6. Neuvottelu- ja lausuntomenettelyt

Liikenteisiin esitetyistä merkittävistä muutoksista on neuvoteltu muiden kuntien, toimivaltaisten viranomaisten ja liikennöitsijöiden kanssa. Sopimusliikennöitsijöiden kanssa on pidetty tarpeen vaatiessa Teams -palavereita.

Pohjois-Savon Ely –keskuksen kanssa on käyty sopimuskatselmuksia kustannusten ja lipputulojen jaosta. Lisäksi alueelta on osallistuttu Elyn järjestämiin alueellisen joukkoliikennetyöryhmän kokouksiin.

Kuopion kaupunki

Pöytäkirja

1/2023

28

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

§ 7

23.02.2023

Liitteet

1695/2023 Yhteistoimintasopimus 25.10.2018

1695/2023 Muistio vuodesta 2022

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

§ 8

23.02.2023

Tiedoksiannot

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 23.02.2023 § 8
344/00.01.01/2023

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi ja päättää, ettei mainituissa päätös pöytäkirjoissa olevia otto-oikeuden alaisia päätöksiä oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muut asiat:

Juho-Pekka Hukkanen esitteli lyhyesti KÄLLI-hanketta kokouksen jälkeen.

Selostus

Liitteenä palvelusopimus lukuvuodelle 2023 (ei julkaista Internetissä).

Viranhaltijapäätökset ajalla 10.11.2022 – 14.2.2023

apulaiskaupunginjohtaja KYP

Hankinta- ym. sopimukset

- 14.2.2023 § 7, Joukkoliikenteen cEMV -maksamisen mahdollistavien laitteiden ja palveluiden hankinta

joukkoliikennepäällikkö

Hankinta- ym. sopimukset

- 18.11.2022 § 14, Selvitystyön tilaaminen joukkoliikenteen matkustuskäyttämisen muutoksesta ja lipunhintojen tarkistamisesta
- 14.2.2023 § 18, Liikenteensuunnitteluohjelman päivityksen tilaaminen

Liitteet

Palvelusopimus lukuvuodelle 2023

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 7, § 8

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 6**Liite A kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Kuopion kaupunki
Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Kirjaamo
Tulliportinkatu 31
PL 228
70101 KUOPIO
[kirjaamo\(at\)kuopio.fi](mailto:kirjaamo(at)kuopio.fi)
Puhelin 017 18 2111

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi ja
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.